

Ühisavaldus Venemaa presidendivalimiste kohta

Ligi kümme aastat on möödunud sellest, kui Venemaa hõivas ebaseaduslikult Krimmi ja Sevastopoli, ning juba kaks aastat on kestnud Venemaa täiemõduline ja vihane rünnak Ukraina vastu. Keset käimasolevat sõda, mis on rängalt mõjunud elule Ukrainas ning toonud kaasa tohutult inimkannatusi ja hävingut, korraldab Venemaa ilmselge provokatsioonina niinimetatud valimised, mis peaksid kokku langema Krimmi ebaseadusliku annekteerimise 10. aastapäevaga. Venemaa kavatseb laiendada neid valimisi Ukraina aladele, mille ta on okupeerinud ja ebaseaduslikult annekteerinud, üritades sellega justkui seadustada Ukraina territooriumi ajutist okupeerimist.

Alates täiemõdulisest sissetungist Ukrainasse 2022. aastal on Venemaa tuntavalt tugevdanud poliitiliste erimeelsuste mahasurumist ja lämmatanud ajakirjandusvabadust ja kodanikuvabadusi, olles summutanud seejuures mis tahes opositsiooni, sealhulgas kriminaliseerides sõjavastaste arvamuste avaldamise. Võimalikel sõjavastastel kandidaatidel ei lasta 2024. aasta märtsis toimuvatel Venemaa presidendivalimistel osaleda.

Venemaa riigikorraldust, mille üle valitseb Vladimir Putini juhitud autoritaarne režiim, iseloomustab laiaulatuslik korrupsioon ja võltsvalimised demokraatia põhimõtetest kinni pidamise imiteerimiseks, kogu võim on koondunud ainuisikuliselt Putini kätte ning eriarvamused on halastamatult maha surutud sõnakuuleliku kohtuvõimu, ajakirjanduse tsenseerimise ja valitseva erakonna heaks lihtsalt kummitemplina toimiva seadusandliku võimu kaasabil.

Venemaal pole enam ruumi kodanikuühiskonna või poliitilisele opositsioonile. Venemaa valitsust, eelkõige Putini juhtimisel, ei ole vastutusele võetud inimõiguste kohutavate rikkumiste ja poliitiliste repressioonide eest, sealhulgas juhtiva opositsionitegelase Aleksei Navalnõi mõrva eest, mis seavad kahtluse alla Putini võimu legitiimsuse nii riigisiselt kui rahvusvahelistel foorumitel. Vaatamata nendele häbiväärsetele kuritegudele jätkab enamik Venemaa kodanikke Putini režiimi ja Ukraina vastu peetava ebaseadusliku agressioonisõja toetamist.

Oma riikide parlamentide väliskomisjonide esimeestena **rõhutame**, et valimiste korraldamine Ukraina ajutiselt okupeeritud ning ebaseaduslikult annekteeritud piirkondades rikub rängalt rahvusvahelist õigust ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja põhimõtteid ning Ukraina võõrandamatut iseseisvust, suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust. Sealjuures tuleb arvesse võtta ka Venemaa Föderatsiooni põhiseadust ja selles sisalduvaid rahvusvahelisi kohustusi inimõiguste alal, inimõiguste ülddeklaratsiooni, Euroopa inimõiguste konventsiooni, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti ning ÜRO eriraportööri 22. veebruaril 2024 avaldatud aruannet inimõiguste olukorra kohta Venemaal.

Mõistame kindlalt hukka Venemaa imperialistliku tegevuse ja jätkuva agressiooni Ukraina vastu. Kinnitame veelkord, et Euroopa Liit, tema liikmesriigid ning liitlased kogu maailmas peavad jätkama Ukraina üleüldist toetamist, mis hõlmab poliitilist, majanduslikku, rahalist ja sõjalist abi, samuti abi kodanikuühiskonnale ja riigi ülesehitamisel. See toetus kujutab endast elulise tähtsusega vastumeedet Kremli rõhuva ja agressiivse režiimi vastu.

Kutsume üles Venemaa valitsust tühistama kõik põhjendamatud süüdistused ning vabastama viivitatamatult ja tingimusteta kõik ebaõiglaselt kinni peetud või vangistatud isikud, tegema lõpu kinnipeetute mis tahes vormis piinamisele ja väärkohtlemisele ning korraldama ümber tingimused riigi kinnipidamisasutustes, et need vastaksid kõige elementaarsemate õiguste normidele.

Tunnistame ühemõtteliselt, et valimised, mille Venemaa korraldab okupeeritud Ukraina aladel, ei ole õiguspärased. Venemaa selline tegevus Ukraina rahvusvaheliselt tunnustatud territooriumil on täies ulatuses ebaseaduslik ja rahvusvaheline üldsus ei tunnusta seda.

Jüüme solidaarseks Ukrainaga, kinnitades riigi täielikku iseseisvust, suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust selle tunnustatud rahvusvahelistes piirides, mis hõlmab Krimmi, Hersoni, Zaporizžjat, Donetsk ja Luhanskit.

Tulevased presidendivalimised Venemaal ei ole vabad ega õiglased ning neid varjutab opositsiooni ja iseseisva ajakirjanduse üleüldine mahasurumine, samuti on probleemiks, et ei eksisteeri mingeid seaduslikke alternatiive ja puudub rahvusvaheline järelevalve, mis võtab tulemustelt igasuguse demokraatliku kehtivuse.

Rihards Kols

Väliskomisjoni esimees
Läti

Žygimantas Pavilionis

Väliskomisjoni esimees
Leedu

Marko Mihkelson

Väliskomisjoni esimees
Eesti

Gusty Graas

Välis- ja Euroopa asjade
komisjoni esimees
Luksemburg

Pavel Fischer

Välis-, kaitse- ja
julgeolekukomisjoni esimees
Senat
Tšehhi Vabariik

Michael Aastrup Jensen

Välispoliitika komisjoni
esimees
Taani

Marek Ženíšek

Väliskomisjoni esimees
Esindajatekoda
Tšehhi Vabariik

Charles Flanagan

Välis- ja kaitsekomisjoni
esimees
Iirimaa

Bogdan Klich

Euroopa Liidu asjade
komisjoni esimees
Senat
Poola

Michael Roth

Väliskomisjoni esimees
Bundestag
Saksamaa

Giulio Tremonti

Välis- ja ühenduse asjade
komisjoni esimees
Esindajatekoda
Itaalia

Oleksandr Merežko

Välispoliitika komisjoni
esimees
Ukraina

Ina Coșeru

Välispoliitika ja Euroopa
integratsiooni komisjoni
esimees
Moldova

Diljá Mist Einarsdóttir

Väliskomisjoni esimees
Island

Juan Carlos Ruiz Boix

Väliskomisjoni esimees
Saadikute Kongress
Hispaania

Paweł Kowal

Väliskomisjoni esimees
Seim
Poola

Titus Corlățean

Välispoliitika komisjoni esimees
Senat
Rumeenia

Alicia Kearns

Väliskomisjoni esimees
Alamkoda
Ühendkuningriik

Yuli-Yoel Edelstein

Välis- ja kaitsekomisjoni
esimees
Iisrael

Mark Demesmaeker

Riigiküsimuste komisjoni
esimees
Senat
Belgia

Grzegorz Schetyna

Väliskomisjoni esimees
Senat
Poola

Michael McCaul

Välisasjade komisjoni esimees
Esindajatekoda
Ühendriigid

Ali Ehsassi

Välisasjade ja rahvusvahelise
arengu komisjoni esimees
Alamkoda
Kanada